

Retningslinjer for samarbeid over landegrensene

- støttet av Virve og Nødnett

2		
1	Innledning	3
2	Om ISI-retningslinjene	4
2.1	Viktig terminologi som du må kjenne til under lesing	
3	Vilkår for bruk av kommunikasjon over landegrensene	6
4	ISI-funksjonalitet	7
4.1	Gruppeanrop	
4.2	Individuelle anrop	
4.3	Nødanrop/sikkerhetsalarmer	
4.4	Kryptering	
4.5	Statusmeldinger	
4.6	SDS-meldinger	
4.7	Tekstmeldinger	
4.8	Posisjonering	
4.9	PSTN (Public Switched Telephone Network)	
5	Bruk av FINO-talegrupper	11
5.1	Iverksette bruk av FINO-talegrupper	
5.2	Felles talegrupper for alle talegrupper og brukerorganisasjoner	
5.3	Gruppekombinering med FINO-talegrupper	
5.4	Talegrupper mellom flere etater og innen den enkelte etat.	
6	FINO-talegrupper mellom flere etater – Operative	14
6.1	FINO-EM (Nødetat)	
6.2	FINO-CO (Samarbeid)	
6.3	FINO-SAR (Redningstjeneste)	
6.4	FINO-CUP (Politi og tolletat)	
6.5	FINO-CUPB (Politi, tolletat og grensevakt)	
6.6	FINO-CUPBS (Politi, tolletat, grensevakt og overvåking)	
6.7	EURO-DMO talegrupper	
7	Talegrupper mellom flere etater – strategiske	17
7.1	FINO-REG (Regionale aktører)	
7.2	FINO-AUTH (Myndighetsorganer)	
7.3	FINO-GOV (Sentrale statlige organer)	
7.4	FINO-PSAP (Nødmeldesentraler)	
8	Nasjonale roller og ansvarsområder	18
7.5	Likheter	
7.6	Ulikheter	
7.7	Nødnumre	
7.8	Konfidensialitet under samarbeid over landegrensene	
7.9	Styringsorganer	
9	Kommunikasjonsmåter	26
9.1	NATOs fonetiske alfabet	
9.2	Ekspedisjonsuttrykk ACP 125/NATO	
9.3	Ordliste	
10	Referanser	30

1 INNLEDNING

I dag er det nordiske samarbeidet innen nødkommunikasjon over landegrensene en del av dagliglivet i mange grenseområder, som f.eks. langs grensen mellom Finland og Norge. En rekke etater og organisasjoner kommuniserer og samarbeider daglig med kolleger i naboland. Muligheten til å bruke finsk Virve og norsk Nødnett forenkler samarbeid over landegrensene og styrker beredskapsapparatene i både Norge og Finland.

Erillisverket, det norske Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), og de finske og norske brukerorganisasjonene har utarbeidet disse retningslinjene basert på dagens behov for samvirke. De finske og norske kommunikasjonssystemene Virve og Nødnett må holde tritt med brukernes behov, teknologiske fremskritt og eksterne endringer for å opprettholde sin nytteverdi og være å jour. Brukerorganisasjonene vil, med assistanse fra Erillisverket og DSB, oppdater retningslinjene, også de organisasjonsspesifikke vedleggene når dette er nødvendig.

Retningslinjene for samarbeid over landegrensene gjør det enklere, mer effektivt og trygge å arbeide sammen over landegrensene og organisasjonsgrenser. Retningslinjene gir et grunnlag for god beredskap og mer effektive redningsoperasjoner. Ved å knytte sammen Nødnett og Virve øker vi vår evne til samvirke.

Jarmo Vinkvist

Jarmo.Vinkvist@erillisverket.fi

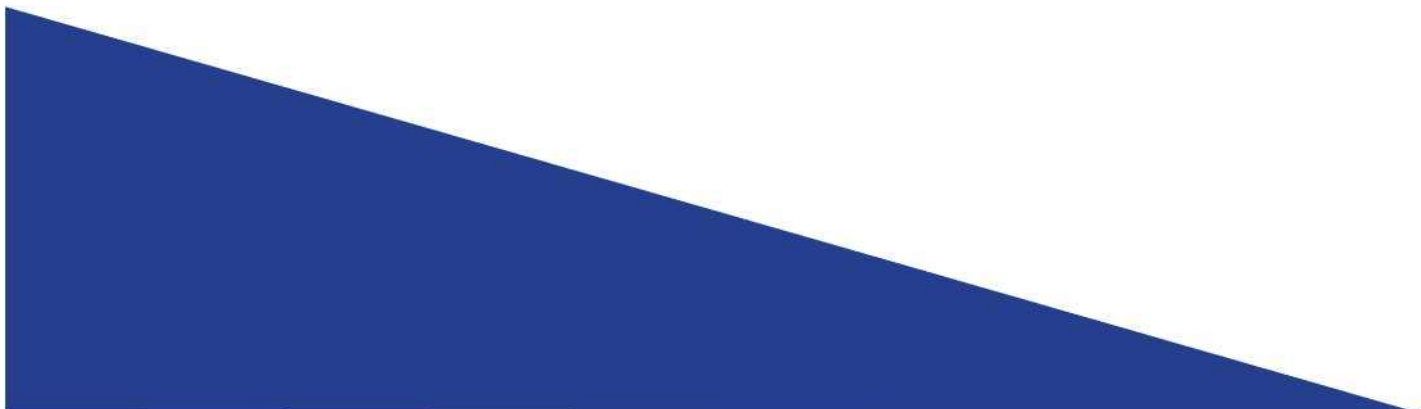
Virves direktør

Suomen Erillisverket Oy, State Security Networks Group Finland

Sigurd Heier

Sigurd.Heier@dsb.no

Avdelingsdirektør, avdeling for nød- og beredskapskommunikasjon (NBK) Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

2 OM ISI-RETNINGSLINJENE

Den internasjonale standarden for sammenkobling av TETRA-nettene kalles Inter System Interface (ISI). ISI er implementert mellom de norske og finske TETRA-nettene. Funksjonaliteten og enkeltfunksjonene til denne sambandstjenesten kalles kommunikasjon over landegrensene

Retningslinjene er rettet mot brukerne av Nødnett og Virve, og innebærer et sett med regler og premisser for kommunikasjon over landegrensene. Det er ofte nødvendig å kommunisere over landegrensene i grenseområder, men tjenesten finnes overalt i landene som er dekket av Nødnett og Virve. Retningslinjene definerer og forklarer hvordan nødetatene skal kommunisere og arbeide med kolleger og samarbeidspartnere i naboland.

De generelle FINO-retningslinjene består av flere ulike dokumenter der dette dokumentet ("Retningslinjer for samarbeid over landegrensene - med støtte fra VIRVE og Nødnett) er hoveddokumentet og referansedokumentet for de øvrige dokumentene. Brukerorganisasjonene har sine egne dokumenter som gir utdypende informasjon om etatspesifikke talegrupper og relevante scenarier. Rådet for sluttbrukere (End User Council) følger opp FINO-retningslinjene.

De finske og norske nødsambandene presenteres for å skape en felles forståelse av innenlands strukturer og ansvarsområder. Retningslinjene omfatter imidlertid ikke informasjon om nasjonale TETRA-nett. Dokumentene med titlene "Felles sambandsreglement for Nødnett" og "Nødnett i bruk" gir denne informasjonen for Norge. For finske brukere gis denne informasjonen i organisasjonens retningslinjer og i "Ohje viranomaisradioverkon yhteistoimintapuheryhmien sekä suorakanavien hallinnoinnista ja käytöstä". Du får nærmere opplysninger hos VIRVE main user eller hos nettoperatøren Suomen Erillisverkot. Vær oppmerksom på at opplæring i og erfaring med nasjonale TETRA-nett er påkrevd for å kunne bruke innholdet i disse retningslinjene for FINO.

2.1 VIKTIG TERMINOLOGI SOM DU MÅ KJENNE TIL UNDER LESING

Du trenger kjennskap til terminologien som brukes i retningslinjene for kunne sette deg inn i kommunikasjon over landegrensene og i din rolle i dette.

BETEGNELSE	FORKLARING
Anmodning om tilbakeringing (call-back request)	En statusmelding sendt fra en radioterminal til et kontrollrom, og der det anmodes om individuell tilbakeringing eller tilbakeringing fra en gruppe. Dette er normal prosedyre i Norge, men er ikke så vanlig i Finland
Kontrollrom (control room)	En fellesbetegnelse for alle typer sentraler for nødkommunikasjon, det vil si alle sentraler som driver med koordinasjon og kommunikasjon, som f.eks. alarmsentraler, operasjonssentraler og kommunikasjonssentraler. Mer beskrivende og spesifikke betegnelser vil brukes når det er nødvendig å understreke ulikhetene mellom ulike typer kontrollrom
Samarbeid (cooperation)	Kommunikasjon, koordinasjon og samvirke for å kunne utføre et oppdrag. I dette dokumentet viser samarbeid til samarbeidet mellom Finland og Norge og/eller nødetatene i disse landene.
Over landegrensene (cross-border)	Når aktører på begge sider av grensen er involvert under et oppdrag. Eksempelvis: Kommunikasjon over landegrensene som finner sted mellom to land (her: Finland og Norge) Samarbeid over landegrensene betyr samvirke som finner sted mellom enheter fra både Finland og Norge.
Direktemodus (Direct Mode (DMO))	Direktemodus (DMO) gir radioterminalene mulighet til å kommunisere direkte med hverandre uavhengig av TETRA-nettets infrastruktur.
Kryptering (encryption)	Behandling av data for å forhindre at ikke-autoriserte personer får tilgang til innhold..
Gruppekombinering (group combining)	Fellesbetegnelse for sammenkobling av talegrupper Dette gjøres av kontrollrommene, det vil si at kontrollrommet sammenkobler en nasjonal talegruppe med en FINO-talegruppe.
GSSI	Forkortelse for Group Short Subscriber Identity (talegruppens unike nummer)
Individuelt anrop (individual call)	Samtale mellom to radioterminaler
ITSI-nummer	ITSI står for Individual TETRA Subscriber Identity (TETRA-abonnentens individuelle nummer) Det består av ISSI-nummeret pluss landskoden og nettkoden.
ISSI nummer	ISSI står for Individual Short Subscriber Identity (radioterminalens unike nummer)
Lenking av talegrupper (linking of talk groups)	Fellesbetegnelse for alle statisk lenkede grupper mellom naboland
Trunkering på lokalt sted (Local Site Trunking (LST))	Situasjon der en basestasjon har mistet forbindelsen til kjernenettet, dette kalles også fallbackmodus. Denne gir lokal dekning/oppkobling til terminaler innenfor dekningsområdet.
MCC nummer	MCC står for Mobile Country Code, dvs. landskode til mobilnummeret Landskode som inngår i TETRA-systemet nummerering. Denne inngår i ITSI-nummeret.
Migrasjon	Prosessen der en radioterminal frakobles en basestasjon i et TETRA-nett og tilkobles en annen basestasjon i et TETRA-nett med en annen landskode eller nettkode. En radioterminal må være forhånds konfigurert for migrasjon for å kunne migrere.
MNC nummer	MNC står for Mobile Network Code, dvs. mobil nettkode Nettkoden inngår i TETRA-systemet nummerering.
MNI nummer	MNI står for Mobile Network Identity. MNI-nummeret består av landskoden (MCC) og nettkoden (MNC).
Personopplysninger	Enhver type informasjon som direkte eller indirekte kan identifisere en person. Nøkkelen for å avgjøre om informasjon faller inn under personopplysninger, er om det er mulig å identifisere en person ved hjelp av informasjonen.
Nødmeldesentral (Public Safety Answering Point (PSAP))	En nødmeldesentral er et kontrollrom som mottar nødanrop fra publikum. Merk at Finland bare har ett nødnummer (112) og seks ulike nødmeldesentraler (ERC-er) som mottar disse anropene. Norge har tre ulike nødnumre (11x). Ulike kontrollrom vil varsle hverandre når det trengs.
Radioterminal	En radioterminal brukes som sender og mottaker for kommunikasjon i TETRA-nettene Nødnett og Virve. Betegnelsen radioterminal brukes i stedet for Nødnett radioterminal eller Virve mobile.
Redningstjeneste (SAR)	SAR står for search and rescue.

3 VILKÅR FOR BRUK AV KOMMUNIKASJON OVER LANDEGRENSENE

Brukerne må oppfylle to vilkår for kunne bruke ISI:

Det kreves en ny tjeneste for kommunikasjon over landegrensene.

Foruten basisabonnementet på Virve eller Nødnett, må man bestille en egen tjeneste fra den nasjonale operatøren for at radioterminalen skal fungere i nabolandets nett.

Brukerorganisasjoner innen Virve eller Nødnett har ikke automatisk denne tilgangen, og radioterminalene må oppdateres med riktig programvare og programmering. Erillisverket og DSB regulerer brukernes tilgang til ISI i henholdsvis Finland og Norge.

Brukerne må være godt kjent med tjenesten og med hvordan den brukes på ansvarlig måte.

Sluttbrukerne er ansvarlig for sin egen kompetanse. De forventes å være godt kjent med ISI-funksjonene, med bruk og grunnleggende terminologi, og med hvordan man kommuniserer med aktørene og brukerne fra nabolandet. Brukerorganisasjonene er ansvarlige for å opprettholde sin egen kapasitet for kommunikasjon over landegrensene. Det er viktig med opplæring og aktiviteter som øker kunnskap og utvikler ferdigheter. Det er helt avgjørende at de relevante styringsorganene er involvert og engasjert.

4 FUNKSJONALITET

4.1 MIGRASJON

Migrasjon fra et TETRA-nett til et annet kan foregå automatisk basert på relativ signalstyrke, eller man kan velge manuell migrasjon med en egen funksjon på radioterminalen. Om migrasjon mellom TETRA-nett skal foregå automatisk eller manuelt avhenger til dels av radioterminalens innstilling og til dels av retningslinjene i hver enkelt organisasjon. Det vil i begge tilfeller oppstå et kort avbrudd når radioterminalen logger på nabolandets nett. Den migrerte radioterminalen med ISI-funksjonalitet kan kommunisere med vertslandets terminaler og over grensen med terminalene i hjemlandet i samsvar med innstillingene i programvaren og brukerrettighetene.

Valg av nett kan programmeres i terminalen slik at det enten foregår manuelt eller automatisk. Brukerorganisasjoner må sette seg godt inn i prosedyren for valg av nett og beskrive den valgte prosedyren nøye i retningslinjene for den nasjonale organisasjonen. Brukerne må spesielt være oppmerksomme på driftsforholdene i grenseområdene dersom man bruker automatisk valg av nett for å logge på nabolandets nett. Det er viktig å huske at de vanlige talegruppene man bruker i eget nett, ikke fungerer nabolandets nett.

Vær spesielt oppmerksom på korrekte parametre og riktig programmering når ISI-funksjonene i nabolandet skal brukes. Enkelte funksjoner kan virke på en litt annen måte i nabolandets nett på grunn av ulik implementering. Når radioterminalene har migrert, har brukeren tilgang til følgende funksjoner:

4.1 GRUPPEANROP

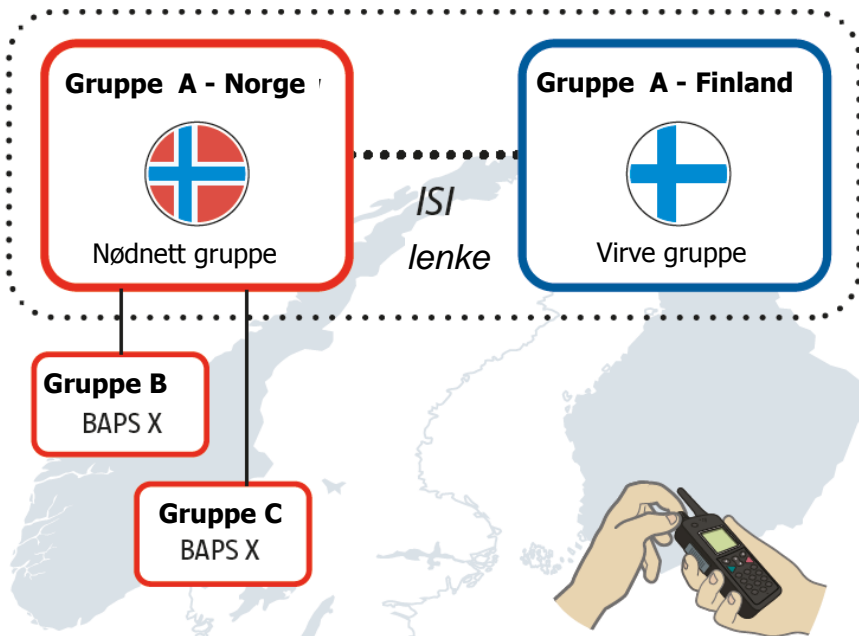
Gruppeanrop mellom finske Virve og norske Nødnett settes opp ved hjelp av par med statisk koblede talegrupper, der talegruppens GSSI-numre er de samme i Virve og Nødnett. Disse talegruppene kalles FINO-talegrupper, og gjør det mulig å bruke samme talegrupper (GSSI) i begge land (ulik MNC)

Å lenke og kombinere talegrupper

Basisgruppe (Base group)

Gruppe A i begge nettene er statistisk lenket til hverandre.

Nødnett-talegrupper B og C kan sammenkobles med gruppe A i Nødnett. Dersom gruppe B kombineres med gruppe A i Nødnett, kan et medlem i gruppe B delta i gruppesamtaler som foregår i gruppe As lenkede talegruppe.

Virve-brukere må, for å kunne samarbeide, veksle fra sin nasjonale talegruppe til den lenkede, internasjonale talegruppen for ISI-samarbeid (gruppe A).

Når lokale talegrupper kombineres med ISI-lenkede talegrupper, skal den ISI-lenkede talegruppe være basisgruppe.

I en statistisk lenke skal enten Nødnetts gruppe A eller Virves gruppe A brukes som kontrollerende gruppe. Innstillingene for kontrollerende gruppe parameter vil avgjøre funksjonaliteten til den statistisk lenkede gruppen, som f.eks. opptiden frem til samtalen frakobles.

Merk: En FINO talegruppe kan ikke kombineres med en annen FINO talegruppe

Brukere fra begge nett kan delta i gruppesamtalen. Det spiller ingen rolle om de befinner seg i hjemmenettet eller har migrert til nabolandets nett. FINO-talegruppene fungerer overalt i begge land og er tiltenkt bruk i finsk-norsk samarbeid på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Bruk en FINO-talegruppe hver gang du ønsker å krysse landegrensen til nabolandet, og når radioterminalen har migrert, eller når du planlegger en aktivitet over landegrensen.

Selv om migrasjon ikke er aktivert for radioterminalen, kan den brukes til kommunikasjon i

FINO-talegrupper så lenge den er koblet til sitt hjemmenett. Vi anbefaler derfor at alle brukerorganisasjoner i Virve og Nødnett å programmere alle relevante FINO-talegrupper i alle radioterminaler uavhengig av migrasjon.

Dermed kan alle brukere kommunisere med terminaler som tas med på besøk fra nabolandet. Kombinering av talegrupper innebærer at flere talegrupper kan brukes i samme

samtale. Alle FINO-talegrupper er allerede lenket, så vi anbefaler å velge FINO-talegrupper som primære talegrupper, og å la den lokale talegruppen være den som kombineres inn. Når man kombinerer nasjonale talegrupper med FINO-talegrupper kan brukerne miste oversikten over hvem som faktisk arbeider i samme talegruppe og hvem som kan lytte til den sammenkoblede talegruppen.

4.3 INDIVIDUELLE ANROP

Du kan utføre individuelle anrop både til brukere i hjemmenettet og til brukere i nabolandets nett. Både simpleks- og dupleksanrop er mulige innen hvert enkelt nett og mellom nettene. Hvordan man foretar individuelt anrop, avhenger av hvordan radioterminalen er konfigurert. For å foreta et individuelt anrop må du slå hele nummeret til radioterminalen du vil nå. Det fullstendige nummeret til en radioterminal kalles ITSI og består av tre deler: landskode (landsprefiks), nettverkskode (nettverksprefiks) og et enkeltnummer (ISSI),

	Landsprefiks	Nettverksprefiks	ISSI (7 tall)
Finland/Virve	244	0011*	#####
Norway/Nødnett	242	1098	#####

* Finsk implementering av Airbus D&S, som kan brukes til alle MS fra denne leverandøren: radioterminalene skal ha et femsifret nettverksprefiks. Dette gjøres ved å tilføye "0", som følgende: "00011". Dette gjelder også Airbus-terminaler som er levert i Norge.

4.4 NØDANROP/SIKKERHETSALARMER

I TETRA-nett er det mulig å programmere hvordan et nødanrop eller en sikkerhetsalarm skal rutes. Radioterminalene settes opp og programmeres ut fra organisasjonens ønsker. Dette definerer hvem som vil motta nødanropet/sikkerhetsalarmen.

Derfor er det viktig å klarlegge nøyaktig hvordan organisasjonen din ruter og håndterer nødanrop. Nødanrop kan rettes til ett enkeltnummer, til en gruppe eller til arbeidsstasjonen hos en dispatcher. I hjemmenett kan gruppeanrop og individuelle anrop (en-til-en) frakobles hvis det mangler ressurser. Nødanrop har høyeste prioritet, men for tiden vil et individuelt anrop fra en migrert finsk radioterminal i Norge ikke bli prioritert. Nødanrop til en gruppe vil beholde prioritet.

Alt etter hva organisasjonen ønsker, kan nødanropet rutes til flere endepunkter.

- 1) Hvis brukerorganisasjonen ønsker at nødanropet rutes hjem til dispatcherens arbeidsstasjon eller til en applikasjon i kontrollrommet, må talegruppene lenkes på andre måter i tillegg.
- 2) Det er også mulig å informere partnere i vertsnettet for den aktuelle krisesituasjonen, enten ved å gå til talegruppen eller ved å sende flere statuskoder.

4.5 KRYPTERING

FINO ISI støtter bruk av funksjoner med ende-til-ende-kryptering (E2EE) i vertsnettet til migrerte brukere, inkludert nøkkeloppdateringer. Plattformen som sikrer robust, interoperabel kommunikasjon mellom enheter, kan befinne seg i hjemmenettet eller utenlands.

Alle migrasjoner i FINO er underlagt sikkerhetsklasse 3. Husk at ikke alle nøkler utveksles mellom nettene. Dersom en gjest havner i en LST-situasjon (trunkering på lokalt sted)/fallbackmodus og mister forbindelsen med hovedinfrastrukturen, innebærer dette at den migrerte sluttbrukeren ikke kan kommunisere før forbindelsen er gjenopprettet. Om dette inntreffer, skal man bruke EURO DMO (se nedenfor i dette dokumentet).

4.6 STATUS MELDINGER

Statusmeldinger er forhåndsprogrammerte tallkoder som oversettes til ren tekst. Denne alfanumeriske teksten er basert på et forhåndsdefinert bibliotek som deles mellom abonnenten og kontrollrommet.

Statusmeldinger brukes for å forbedre kommunikasjonen mellom radioterminalen og kontrollrommet. Denne funksjonen har også mindre påvirkning på luftgrensesnittet.

Det er mulig å sende gruppeadresserte statusmeldinger mellom Nødnett og Virve. Meldingene vil leses som tekst bare hvis den er definert i mottakerens søkebibliotek. Er ikke definisjonen kjent, vises bare tallkoden på fem sifre i kontrollrommet.

Enkelte statusnumre som brukes i begge land, kan ha ulike betydninger. Det anbefales derfor å sjekke definisjonene før statusmeldingene tas i bruk i nabolandet. Det pågår for tiden arbeid med å opprette en europeisk standard for statusmeldinger, og anbefalte koder kommer til å publiseres.

4.7 SDS-MELDINGER

Mange tjenester i TETRA bruker SDS (Short Data Service), som f.eks. posisjoneringstjenesten. ISI gjør det mulig å sende SDS-meldinger til talegrupper eller enkeltpersoner mellom Virve og Nødnett. Flere faktorer påvirker hvem som mottar gruppeadresserte SDS-meldinger via ISI, som f.eks. de innstilte parametrene hos kontrollerende gruppe. Bruk derfor privat anrop i stedet for SDS for å sende tjenesterelatert eller sensitiv informasjon.

4.8 TEKSTMELDINGER

Det er mulig å sende tekstmeldinger mellom radioterminaler og/eller kontrollrom. En norsk bruker i Finland kan sende tekstmeldinger til andre norske radioterminaler uansett hvilket nett de er tilkoblet, og det samme gjelder finske brukere i Norge. Når man sender en tekstmelding til en radioterminal som tilhører nabolandet, skal hele ITSI-nummeret brukes.

4.9 POSISJONERING

Migrerte terminaler kan sende informasjon om sin posisjon. Med standardinnstillingen sender radioterminalene posisjonsdata tilbake til hjemlandet. Dersom terminalene skal migrere ofte, anbefales det å inngå en særavtale om deling av posisjonsdata med vertslandets myndigheter. Brukerorganisasjonen skal godkjenne hvordan posisjonsdataene brukes. Foretrukne innstillinger varierer avhengig av etat og type operasjon.

4.10 PSTN (PUBLIC SWITCHED TELEPHONE NETWORK)

PSTN-funksjoner gjør det mulig å foreta anrop til åpne nett. Tjenesten er begrenset til anrop i landet/nettet der radioterminalen befinner seg. Dette innebærer at migrerte terminaler ikke kan foreta anrop til åpne numre i hjemlandet.

5 BRUK AV FINO-TALEGRUPPER

FINO-talegrupper er opprettet ved hjelp av et system som optimerer antallet talegrupper og minimerer brukerens vekslinger mellom talegrupper. Hvis ISI skal bidra til effektiv kommunikasjon og samarbeid mellom finske og norske organisasjoner, må all bruk av talegrupper foregå i samsvar med rutiner, prosedyrer og metoder som defineres i disse retningslinjene. Bruk av FINO-talegrupper må imidlertid ikke komme i konflikt med organisasjonenes interne retningslinjer eller ordninger.

5.1 IVERKSETTE BRUK AV FINO-TALEGRUPPER

Det grunnleggende prinsippet for samarbeid over landegrensene med Virve og Nødnett er at den personen som identifiserer behovet for støtte fra nabolandet, skal ta initiativ til dette samarbeidet over landegrensene .

I Norge er det kontrollrommene som tildeler de operative FINO-talegruppene, på samme måte som i de nasjonale talegruppene. I Finland er det innsatslederen og nødsentralen (ERC) som sammen tar avgjørelsen, avhengig av typen oppdrag. Valget av talegruppe påvirkes av organisasjonene som har behov for å kommunisere med hverandre, og oppgavene de skal utføre.

Scenario:

En skogbrann er oppdaget i nærheten av Neiden (Näätämö) nordøstre Lappland i Finland og det finske 112 ERC-kontrollrommet mottar det første nødanropet. Den finske innsatslederen vurderer situasjonen og konkluderer med at det kreves assistanse fra Norge. Norske hjelperessurser er hovedsakelig brannmannskap og frivillige. Kontrollrommet tildeler da en FINO-talegruppe, dvs. FINO-CO-2, for kommunikasjon over landegrensene slik at norske og finske brukere settes i stand til å kommunisere over grensen mellom Norge og Finland.

Merk at talegrupper kan brukes for kommunikasjon og drøftelser over landegrensen selv når radioterminalene ikke migrerer og når brukeren befinner seg på egen base eller i eget kontor eller kontrollrom. Disse gruppeanropene kan iverksettes med alle typer kommunikasjonsmidler. I tilfelle det oppstår feil i kommersielle tjenester, inngår denne funksjonen som en del av beredskapen.

5.2 FELLES TALEGRUPPER FOR ALLE BRUKERORGANISASJONER

Når en radioterminal krysser landegrensen, logger den på nabolandets nett enten automatisk eller manuelt. Brukerne som krysser grensen velger alltid den tildelte FINO-talegruppen i sine radioterminaler. Dersom en nødsituasjon oppstår i Finland, må Virve-brukeren veksle fra sin nasjonale talegruppe til den tildelte FINO-talegruppen.

Når en radioterminal krysser landegrensen, logger den på nabolandets nett enten automatisk eller manuelt. Brukerne som krysser grensen velger alltid den tildelte FINO-talegruppen i sine radioterminaler. Dersom en nødsituasjon oppstår i Finland, må Virve-brukeren veksle fra sin nasjonale talegruppe til den tildelte FINO-talegruppen.

5.3 KOMBINERING AV GRUPPER MED FINO-TALEGRUPPER

Det er mulig å kombinere en lokal talegruppe med en FINO-talegruppe, med enkelte begrensninger. Dette er de anbefalte prosedyrene:

- En FINO-talegruppe skal bare kombineres med lokale talegrupper på den siden av grensen der hendelsen har inntruffet og håndteres.
- Den lokale talegruppen slås sammen med FINO-talegruppen. FINO-talegruppen skal være primærgruppe, og den lokale talegruppen sekundærgruppe. Dette er en viktig rekkefølge som sørger for at alle brukere i den kombinerte talegruppen kan høre alt som kommuniseres. Den lokale talegruppen skal ikke kombineres samtidig med flere talegrupper.

Kombinering av talegrupper brukes ikke i Finland og er heller ikke utbredt i Norge. Det vanlige er at brukeren selv velger tildelt FINO-talegruppe.

5.4 TALEGRUPPER MELLOM FLERE ETATER OG INNEN DEN ENKELTE ETAT

Sluttbrukeres organisasjoner i Finland og Norge har avtalt at det skal være ett sett med FINO-talegrupper for samarbeid mellom etater og ett sett med FINO-talegrupper for samarbeid mellom andre organisasjoner.

Etatspesifikke FINO-talegrupper er rettet mot samarbeid over landegrensene med motparter i nabolandet, som f.eks. samarbeid mellom finsk og norsk politietat. Etatspesifikke FINO-talegrupper og regelverk for disse talegruppene beskrives nærmere i egne vedlegg.

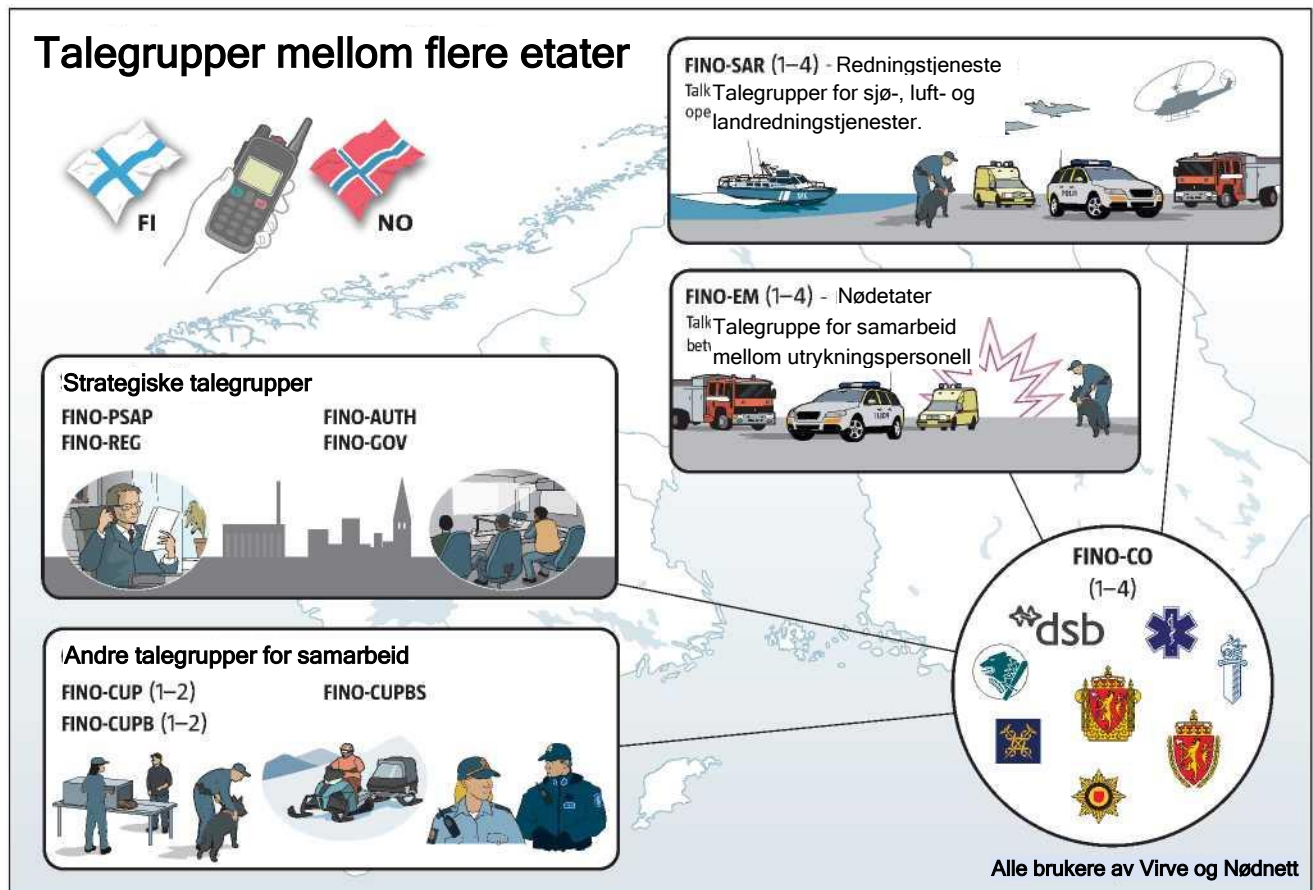

FINO-talegrupper mellom flere etater er rettet mot samarbeid over landegrensene mellom ulike typer organisasjoner som bruker Virve og Nødnett. FINO-talegrupper mellom flere etater skal tildeles slik at de nummereres fra laveste tilgjengelige nummer og der det brukes oddetall og

partall for henholdsvis Norge og Finland.

Det finnes to typer FINO-talegrupper mellom flere etater:

1. Operative FINO-talegrupper: Operative talegrupper brukes når man koordinerer et pågående oppdrag og når en hendelse håndteres bilateralt. Disse talegruppene brukes når radioterminalene migrerer fra ett nett til et annet.
2. Strategiske FINO-talegrupper: Strategiske FINO-talegrupper brukes for koordinasjon og planlegging på et overordnet nivå. Deltakerne migrerer sjelden når de bruker disse gruppene. Bruk av strategiske talegrupper er spesifisert i kapitlene nedenfor.

6 TALEGRUPPER MELLOM FLERE ETATER

6.1 FINO-EM (NØDETATER)

FINO-EM-talegruppene brukes av finske og norske nødetater (utrykningstjenester), dvs. finsk og norsk politi, finsk redningstjeneste, norsk brann- og redningstjeneste, finsk og norsk akuttmedisinsk tjeneste, finsk redningstjeneste, redningshelikoptre, JRCC, finsk tolletat og finsk grensevakt.

HVORDAN BRUKES FINO-EM TALEGRUPPENE?

FINO-EM-talegrupper brukes for å opprette en delt situasjonsoversikt når det kreves ressurser og forsterkninger fra nabolandet. FINO-EM-talegrupper tilsvarer Virves MOVI-talegrupper og Nødnetts BAPS-talegrupper. FINO-EM-talegrupper lukkes når de ikke lenger trengs for å håndtere hendelsen.

TILDELING AV FINO-EM TALEGRUPPER

- FINO-EM-1 og 3 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-EM-2 og 4 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

6.2 FINO-CO (SAMARBEID)

FINO-CO-talegrupper brukes først og fremst av brukerorganisasjoner som ikke har tilgang til andre talegrupper for samarbeid over landegrensene. Disse talegruppene er tilgjengelige for alle brukerorganisasjoner i Virve og Nødnett. FINO-CO-talegruppene kan brukes i både Finland og Norge uten at man har brukergodkjenning for ISI. Det innebærer at FINO-CO-talegruppene kan brukes av enheter i frivillige organisasjoner.

HVORDAN BRUKES FINO-CO TALEGRUPPENE?

FINO-CO-talegruppene brukes til kommunikasjon og samarbeid når ressurser og forsterkninger som ikke hører inn under offentlig myndighet, kreves for å håndtere en hendelse.

6.3 FINO-SAR (REDNINGSTJENESTE)

FINO-SAR-talegrupper brukes til samarbeid innen land-, sjø- og luftredningstjenester når ressursene i nabolandet trengs for å håndtere hendelser.

FINO-SAR-talegrupper er tilgjengelige for finske og norske nødetater og alle brukerorganisasjoner som er involvert i redningsoperasjoner.

HVORDAN BRUKES FINO-SAR TALEGRUPPENE?

Den finske sjø redningstjenesten (MRCC) og den norske Hovedredningssentralen (JRCC) er ansvarlige for FINO-SAR-talegrupper. Den finske sjøredningstjenesten, Hovedredningssentralen og norsk politi håndterer redningsaksjoner.

Scenario:

En norsk snøskuter er meldt savnet i området Kilpisjärvi Norske frivillige redningsmannskaper og redningshelikopter gjennomfører leteaksjoner i Norge og Finland. Finsk politi tildeler en FINO-SAR-talegruppe for å koordinere leteaksjonen.

6.4 FINO-CUP (POLITI OG TOLLETAT)

FINO-CUP-talegrupper brukes av finsk og norsk politietat og av finsk og norsk tolletat for samarbeid over landegrensene mellom politietatene og tolletatene. FINO-CUP-talegruppene forvaltes av tolletat og politietat.

HVORDAN BRUKES FINO-CUP TALEGRUPPENE?

Brugerorganisasjonene som leder operasjonen, reserverer en talegruppe for oppdraget. Denne prosedyren er mulig fordi FINO-CUP-talegrupper skal brukes til planlagte operasjoner.

TILDELING AV FINO-CUP TALEGRUPPER

- FINO-CUP-1 og 3 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-CUP-2 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

6.5 FINO-CUPB (POLITI, TOLLETAT OG GRENSEVAKT)

FINO-CUPB-talegrupper brukes for planlagte fellesoperasjoner, eller ved ikke-planlagte operasjoner der politi, tolletat og grensevakt må assistere hverandre. FINO-CUPB-talegruppene forvaltes av tolletat og politiet.

HVORDAN BRUKES FINO-CUPB TALEGRUPPENE?

FINO-CUPB-talegruppene brukes når tolletatene trenger assistanse fra politi eller av den finske grensevakten i sine oppdrag.

TILDELING AV FINO-CUPB TALEGRUPPER

- FINO-CUPB-1 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-CUPB-2 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

6.6 FINO-CUPBS (POLITI, TOLLETAT, GRENSEVAKT OG OVERVÅKING)

FINO-CUPBS-talegrupper brukes i planlagte overvåkingsoperasjoner.

HVORDAN BRUKES FINO-CUPBS TALEGRUPPENE?

FINO-CUPBS-talegruppene brukes under overvåkingsoperasjoner der man må begrense antallet personer som kan overvåke kommunikasjonen fordi det kan være påkrevd å sende sensitive opplysninger.

TILDELING AV FINO-CUPBS TALEGRUPPER

- FINO-CUPBS-1 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-CUPBS-2 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

6.7 EURO-DMO TALEGRUPPER

Frekvenser som kalles EURO DMO brukes i både finske og norske nett. DMO eller direktemodus kan brukes for å samarbeide over landegrensene eller i et annet land som bruker disse frekvensene. Nasjonale DMO-talegrupper skal ikke brukes i nabolandet og under kommunikasjon over landegrensene.

TILDELING AV EURO-DMO TALEGRUPPER

EURO DMO 1-10-talegrupper kan brukes av kompetente organisasjoner som samarbeider over landegrensene eller i et annet land. Disse talegruppene bruker forhåndsdefinerte frekvenser.

Offentlige myndigheter og organisasjoner som bruker disse talegruppene, må ha avtale med de aktuelle landene. I Norden foreligger det en avtale om hvordan DMO-talegruppene skal brukes.

Internasjonale DMO grupper:

EURO 1	Calling talk group/cooperation
EURO 2	Border Control
EURO 3	Fire/Health
EURO 4	Police
EURO 5	Customs
EURO 6	Cooperation
EURO 7	Border Control
EURO 8	Health/Fire
EURO 9	Police
EURO 10	Armed Forces

7 TALEGRUPPER MELLOM FLERE ETATER - STRATEGISKE

7.1 FINO-REG (REGIONALE AKTØRER)

FINO-REG-talegrupper brukes for samarbeid mellom nasjonale brukerorganisasjoner på regionalt nivå i Finland og Norge. Brukerne, som hovedsakelig er kommuner, har ansvarsområder innen ledelse og kommunikasjon, og migrerer ikke så ofte som operative brukere. FINO-REG-talegrupper kan også brukes av regionale helsemyndigheter.

HVORDAN BRUKES FINO-REG TALEGRUPPENE?

FINO-REG-talegruppene brukes eksempelvis for samarbeidsmøter der det utveksles informasjon mellom brukerorganisasjoner eller der man skal koordinere utsending og bruk av hjelp, leveranser og mannskap ved større ulykker.

TILDELING AV FINO-REG TALEGRUPPER

Brukeren som tar initiativ til konsultasjon over landegrensene, inviterer deltakere til gruppesamtale ved å be om tilbakeringing, eller ved å ta kontakt på telefon eller e-post. Det finnes ingen særskilte regler for FINO-REG-talegrupper.

- FINO-REG-1 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-REG-2 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

7.2 FINO-AUTH (MYNDIGHETSORGANER)

FINO-AUTH-talegrupper brukes for samarbeid mellom finske og norske myndighetsorganer og organisasjoner med reguleringsmyndighet der det kreves samarbeid over landegrensene. Brukere kan f.eks. være statsforvaltere, Statens vegvesen, DSB, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, Helsedirektoratet, Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet.

HVORDAN BRUKES FINO-AUTH TALEGRUPPENE?

FINO-AUTH-talegrupper kan brukes for samarbeidsmøter for å utveksle informasjon mellom brukerorganisasjoner. Brukerne migrerer sjelden.

TILDELING AV FINO-AUTH TALEGRUPPER

Brukeren som tar initiativ til konsultasjon over landegrensene, inviterer deltakere til gruppesamtale ved å ta kontakt på telefon eller e-post. Det finnes ingen særskilte regler for FINO-AUTH-talegrupper.

7.3 FINO-GOV (SENTRALE, STATLIGE ORGANER)

FINO-GOV-talegrupper brukes for samarbeid mellom sentrale, statlige organer på høyt nivå i Finland og Norge. Relevante brukere er krisestøtteenhetene ved Statsministerens kontor i begge land (dvs. Krisestøtteenheten (KSE) i Norge) og lederne innen beredskapsorganer og relevante departementer.

HVORDAN BRUKES FINO-GOV TALEGRUPPENE?

FINO-GOV-talegruppene kan brukes for utveksling av informasjon mellom partene eller for planleggingsoppdrag.

TILDELING AV FINO-GOV TALEGRUPPENE

Brukeren som tar initiativ til konsultasjon over landegrensene, inviterer deltakere til gruppesamtale ved å ta kontakt på telefon eller e-post.

- FINO-GOV-1 er anbefalt å bruke for hendelser i Norge (oddetall)
- FINO-GOV-2 er anbefalt å bruke for hendelser i Finland (partall)

7.4 FINO-PSAP (NØDMELDESENTRALER)

FINO-PSAP-talegrupper brukes for kommunikasjon og samarbeid mellom ulike kontrollrom. Disse talegruppene er viktige under koordinering av oppdrag over landegrensene, ved deling av informasjon og ved utarbeiding av en felles oversikt over situasjonen. Kontrollrommene kan bruke FINO-PSAP-talegruppene for å koordinere oppgaver mellom talegruppene, ta avgjørelser om innsatsstyrker og informere hverandre om situasjonen. Det er nødmeldesentralene som koordinerer bruk av denne talegruppen.

HVORDAN BRUKES FINO-PSAP TALEGRUPPENE?

Brukerne av disse talegruppene migrerer ikke. De bruker kontrollrommets applikasjon eller dispatcherens arbeidsstasjon som kommunikasjonsenhet.

TILDELING AV FINO-PSAP TALEGRUPPER

Aktøren som tar initiativ til konsultasjon over landegrensene, inviterer deltakere til gruppesamtale ved å be om samtale eller ved å ta kontakt på telefon eller e-post. Det finnes kun én FINO-PSAP-talegruppe.

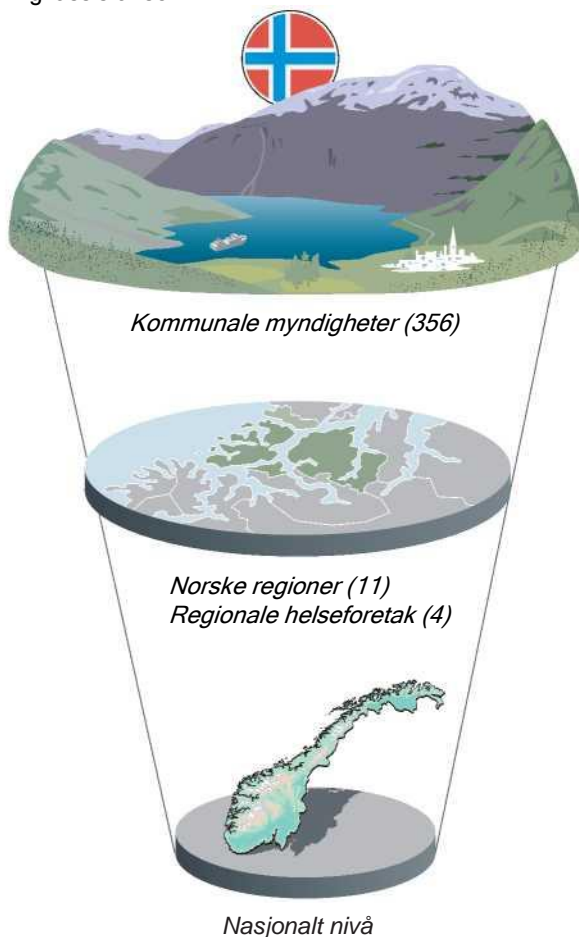
8 NASJONALE ROLLER OG ANSVARSOMRÅDER

Finske og norske brukerorganisasjoner som bruker ISI, må ha kunnskap og praktisk forståelse av nasjonale roller og ansvarsområder for å kunne gjennomføre samarbeid mellom landene problemfritt og effektivt. Organisasjonene og sluttbrukerne på begge sider av grensen bør vite mest mulig om hverandres virksomheter, fullmakter og arbeidsprinsipper. Da unngår man misforståelser og tidkrevende forklaringer.

Innsatspersonell på lokalt nivå kan, foruten å be om assistanse fra nabolandet, også be om assistanse på regionalt og eventuelt på nasjonalt nivå. Det aktuelle, lokale myndighetsorganet leder nødoperasjoner og krisehåndtering, iverksetter tiltak for å håndtere hendelsen, og gir dessuten informasjon om situasjonen i samsvar med gjeldende praksiser.

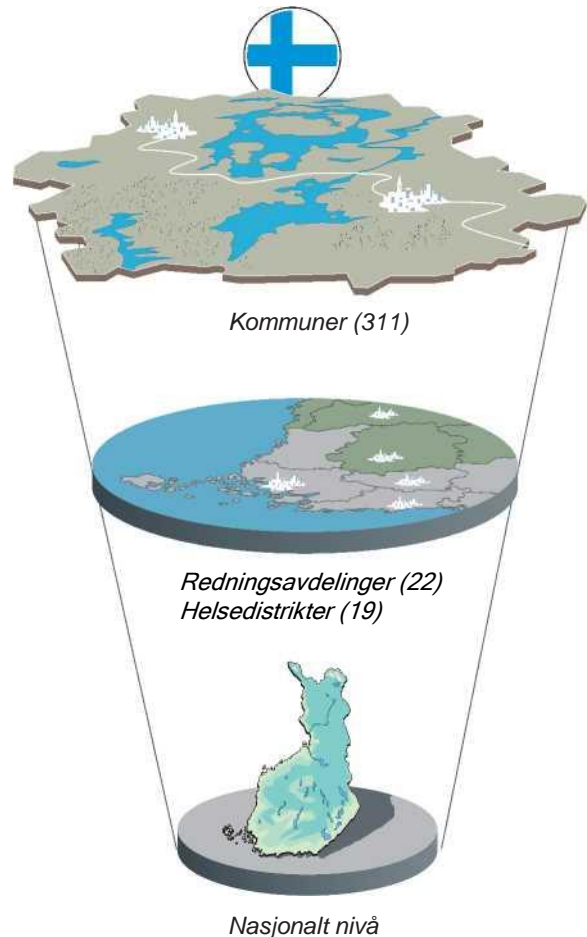
Kommunene har et grunnleggende ansvar.

Norske kommuner har et grunnleggende og generelt ansvar for å håndtere ulykker, kriser og andre hendelser. Dersom hendelsen blir for omfattende til å håndteres lokalt, finnes det ressurser på regionalt og nasjonalt nivå som vil gi assistanse.

Kommunene har ansvaret for sikkerheten til personer og eiendom.

Kommunene har opprettet nødetater som administrerer operativt personell. Beredskapstjenestene omfatter også legevakt og ambulansetjeneste. Helsetjenestene er organisert i helseregioner og på kommunalt nivå.

I dette kapitlet beskriver vi hvordan Finland og Norge håndterer ulykker, kriser og andre hendelser. Det finnes strukturelle og organisatoriske ulikheter mellom landene, men man har samme målsetning om å redde liv, beskytte mennesker og husdyr og begrense skader på naturmiljø og eiendom.

8.1 LIKHETER

Systemene for beredskapsledelse har hovedsakelig en helhetlig tilnærming basert på omfattende samarbeid mellom myndighetsorganer, private og frivillige organisasjoner, utrykningspersonell og andre instanser, lokalsamfunn og enkeltpersoner. Nettverket av partnere

innen beredskap deler informasjon, definerer felles målsetninger og satser på samarbeid. Frivillig mannskap er en livsviktig ressurs i finske og norske beredskapstjenester. Mange frivillige organisasjoner har utdannet personell, som f.eks. innen leteaksjoner etter savnede, fjellredning, redningsarbeid i grotter og redningsoperasjoner i annet krevende terreng.

Myndighetsorganer og etater håndterer ulykker, kriser og andre hendelser på tre nivåer:

- Nasjonalt: statlige myndighetsorganer i begge land
- Regionalt nivå: statsforvaltere i Norge, regionale helsemyndigheter i Norge, regionale redningsavdelinger og helseregioner i Finland osv.

Lokalt nivå: kommunene

LOKALT NIVÅ

Nødetater på lokalt nivå håndterer de fleste hendelser. Disse aktørene er stasjonert lokalt med kjøretøy og utstyr, og det er derfor kommunene som er ansvarlig for personer og utstyr. De lokale nødetatene er organisert på regionalt nivå. For eksempel er det statsforvalterne i Norge og nødetatene i Finland som inngår avtaler mellom landene om felles bruk av kjøretøy og utstyr (som f.eks. stigebiler og brannbiler).

REGIONALT NIVÅ

Regionale organer har ansvaret for planlegging av beredskap og håndtering, og for samarbeid mellom regionale myndighetsorganer og organisasjonene som stiller med innsatspersonell. De koordinerer øvelser innen beredskap og håndtering av ulykker, og har ansvaret for tverrfaglig risikovurdering og for overvåking og evaluering av endringer i det operative miljøet.

NASJONALT NIVÅ

Erilliserkot og DSB har ansvaret for samarbeidsrammene og for tilsynet med beredskapen i kommunikasjonssystemene. DSB er også ansvarlig for å koordinere felles beredskap på nasjonalt og regionalt nivåer for å opprettholde samfunnskritiske funksjoner. Det er mulig å tilkalle assistanse fra sentrale myndighetsorganer avhengig av typen krisesituasjon og behovet for opptrapping av respons.

8.2 ULIKHETER

Finlands og Norges systemer for beredskapsledelse ligner hverandre og er kompatible. Man må likevel være oppmerksom på enkelte forskjeller. Terminologien kan være ulik i Finland og Norge. I kapittel 8 beskrives hvordan man kommuniserer under samarbeid over landegrensene. Legg spesielt merke til følgende ulikheter:

FINLAND

I Finland er det en innsatsleder som koordinerer responsen, og innsatslederen kommer fra den etaten som har lederrollen. Det overordnede ansvaret for oppdrag som involverer flere etater, ligger på innsatslederen på stedet. Under enkelte redningsoperasjoner, som f.eks. sjøredning og luftredning, er det innsatslederen som leder operasjonen fra kontrollrommet. I slike tilfeller oppnevner innsatslederen en leder på skadestedet som leder arbeidet der.

En medisinsk leder helse (MLH) fra lokal legevakt har ansvaret for helsefaglige avgjørelser, og denne medisinske lederen har ansvaret for operative avgjørelser. På skadestedet er det innsatslederen på skadestedet som tar en avgjørelse som gir både redningstjenestene og andre involverte anvisninger for hvordan arbeidet skal foregå. Alt innsatspersonell er imidlertid underlagt ledelsen i egen organisasjon, og ingen personer i innsatsarbeidet har fullmakt til å beordre personer utenfor egen organisasjon.

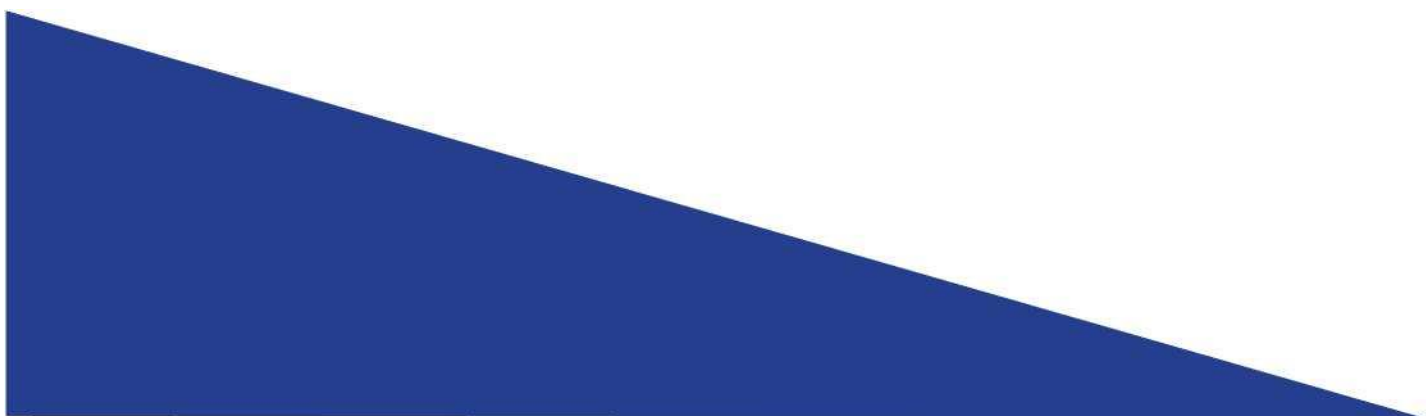
Den finske grensevakten for maritime hendelser i Finland har en særskilt PSAP som driftes av den finske grensevakten. Dette kontrollrommet kalles sjøredningssentral (Maritime Rescue Coordination Center, MRCC), og besvarer anrop til sjøredningssentralens nødnummer. Nødnummer 112 og MRCC samarbeider for å finne det best egnede personellet for oppdraget:

Sjøsikkerhetsavdelinger fra finsk kystvakt eller den finske organisasjonen for redningseskøyter tilkalles dersom hendelsen har inntruffet nær land eller et havneområde.

Den finske grensevakten har en rekke ulike oppgaver: grensevakt og grensekontroll, kriminalitetsforebyggende tiltak, sjøsikkerhetstjeneste (SAR) og militært forsvar. Den finske grensevakten samarbeider tett med tolletat og politietat. Den finske grensevakten gjennomfører oppdrag med fullmakt fra politiet. Dette gjelder spesielt i områder som Lappland. Den finske grensevakten er i mange tilfeller eneste tilstedeværende myndighetsorgan i Lappland, og har god beredskap for førstehjelps- og redningsoperasjoner. Den finske grensevakten har ingen motpart blant brukerorganisasjoner i Norge.

NORGE

Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i Norge er basert på fire prinsipper: ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og et tydeligere uttalt samvirkeprinsipp som forutsetter at alle aktører samarbeider med andre aktører når det er nødvendig for å forebygge og håndtere ulykker, kriser og andre hendelser.

Norges fire prinsipper:

Ansvarsprinsippet	Myndighetsorganet eller organisasjonen som har det daglige ansvaret for et område, har beredskapsansvaret i forbindelse med kriser og katastrofer.
Nærhetsprinsippet	Kriser skal håndteres på lavest mulig organisasjonsnivå.
Likhetsprinsippet	Organisasjonen som håndterer krisen, skal være så lik en vanlig organisasjon som mulig.
Samvirkeprinsippet	Alle myndighetsorganer, bedrifter og organisasjoner har et selvstendig ansvar for å sikre best mulig samvirke med relevante aktører og bedrifter hva angår arbeidet med beredskap og krisehåndtering.

Samarbeidsprinsippet innebærer at alle norske myndighetsorganer, inkludert Forsvaret, har plikt til å delta i redningsoperasjoner med egnede og tilgjengelige ressurser. Private og frivillige ressurser som egner seg for håndtering av nødsituasjoner, kan også mobiliseres for å redde liv.

Politiet koordinerer responsen i Norge, og politiet har ansvaret for å organisere, koordinere og lede redningsoperasjoner der liv og helse står på spill. Unntaket er redningsoperasjoner til sjøs eller i innsjøer, og leteaksjoner etter savnede luftfartøy. Det er alltid Hovedredningssentralen som leder og koordinerer slike redningsoperasjoner.

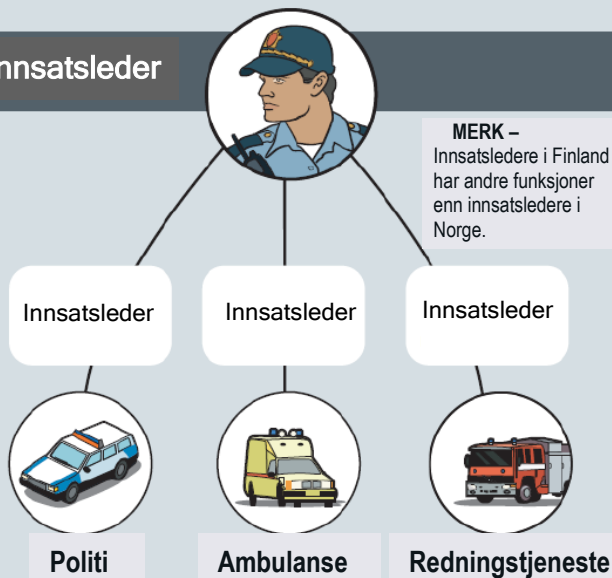
Norsk politi beholder ansvaret for ledelse og koordinering under operasjonens kritiske fase hvis ikke et annet myndighetsorgan overtar dette ansvaret. Dette innebærer at innsatslederen fra politiet normalt leder slike redningsoperasjoner i Norge. Dersom norsk politi ikke er til stede, er det brannvesen og redningstjeneste som har ansvaret for koordinering frem til politiet ankommer ulykkesstedet. Innsatslederen leder teamet av underordnede ledere.

Redningsoperasjoner i Norge

I Norge skiller vi ikke mellom kommunale og statlige redningsoperasjoner. Et apparat for samordning har ansvaret for redningstjenesten på land, så vel som for luft- og sjøredningstjenesten.

Innsatsleder

MERK –
Innsatsledere i Finland har andre funksjoner enn innsatsledere i Norge.

I Norge tjenestegjør innsatslederen i politiet og har ansvaret for å organisere redningstjenester dersom ikke andre myndighetsorganer overtar det ansvaret.

Dersom norsk politi ikke er til stede, er det brannvesen og redningstjeneste som har ansvaret for koordinering frem til politiet ankommer ulykkesstedet.

Redningsoperasjoner i Finland

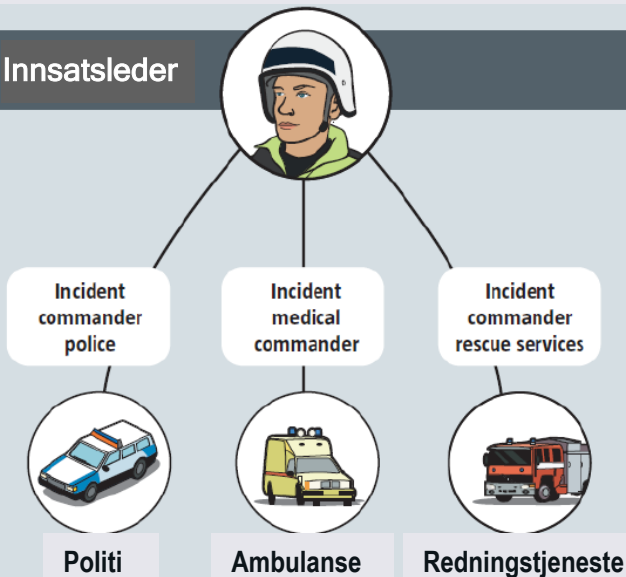
Det finnes 22 nødretter. Enkelte finske fylker er inndelt i flere nødretter (Nyland + Helsinki).

Alle redningssentraler (ordinært personell) eies og administreres av nødretten. Frivillige eller avtaleforpliktete enheter (som f.eks. i industrien) har kontrakt om servicenivå med nødretten. Kommunene er ikke operative organisasjoner.

Helsetjenesten er inndelt i 19 regioner. Legevakter har ansvaret for sine respektive helseregioner og driftes i samarbeid med nødretten. Ambulanser i utrykningstjeneste er stasjonert ved redningssentralene.

Innsatsleder

Innsatslederen er fra redningstjenesten så fremt en slik finnes og dersom flere organisasjoner er involvert. Hendelser som håndteres av politi og grensevakt eller annet statlig organ som leder oppdraget fra kontrollrommet.

SMC
Kordinator for redningstjenester

Tilstedeværende Kordinator

Hendelse

Aktør

Søk etter savnet person	Politimyndighet
Hendelse til sjøs	Kystvakt
Miljøredningstjeneste til sjøs	Kystvakt
Radioaktiv hendelse	STUK Direktorat For strålevern og atomsikkerhet

8.3 NØDNUMRE

FINLAND

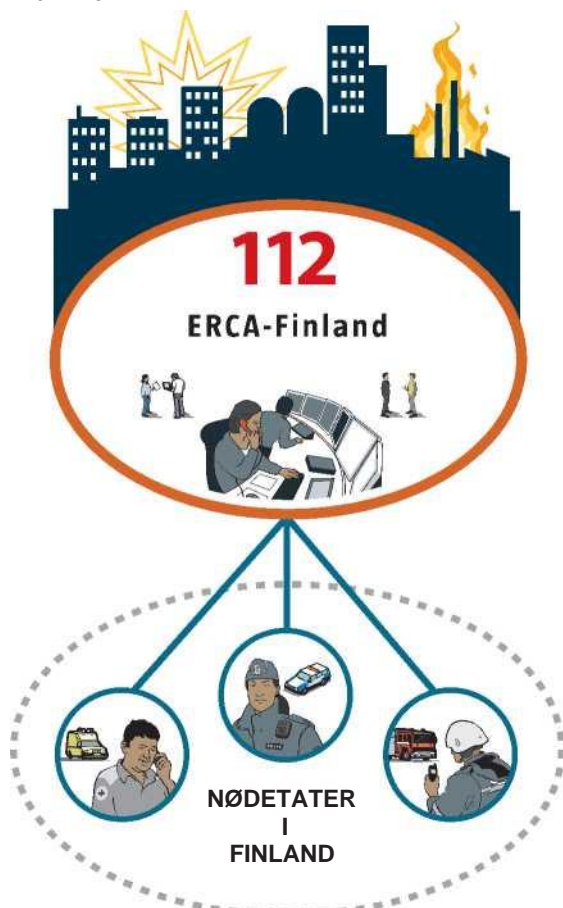
112 er standard nødnummer i Finland, og brukes av publikum i nødsituasjoner. Radioterminaler kan også utføre anrop til 112. Det finnes seks ulike 112-/nødmeldesentraler som besvarer anrop. Den finske nødmeldingstjenesten (Emergency Response Centre Agency (ERCA) drifter 112-nødmeldesentralene. Den finske sjøredningstjenesten bruker Global Maritime Distress and Safety System (GMDSS) og mottar nødmeldinger fra skip i nød.

De tre viktigste utrykningstjenestene (helse, politi og redningstjeneste) har forhåndsdefinerte responser for 112-nødmeldesentralene for ordinære utrykninger. Vakhavende i 112-nødmeldesentralen foretar en risikoanalyse av hendelsen i løpet av samtalen og følger opp ved å sende de best egnede enhetene. De gir også råd og veiledning til innringer. Den enkelte 112-nødmeldesentralen dekker flere finske fylker og kan sende mange enheter ved større ulykker eller kriser. Enhetene melder tilbake til nødmeldesentralen som dermed holder seg oppdatert om situasjonen og er i stand til å varsle ekstra personell eller enheter om det trengs. 112-nødmeldesentralen oppdateres om hendelsen helt til aksjonen er avsluttet og rapportert avsluttet av innsatslederen.

Nødmeldetjenester i Finland

I Finland brukes kun nødnummeret 112. Anropene besvares av en nødmeldesentral (PSAP). Sentralene driftes av den finske nødmeldingstjenesten, ERCA.

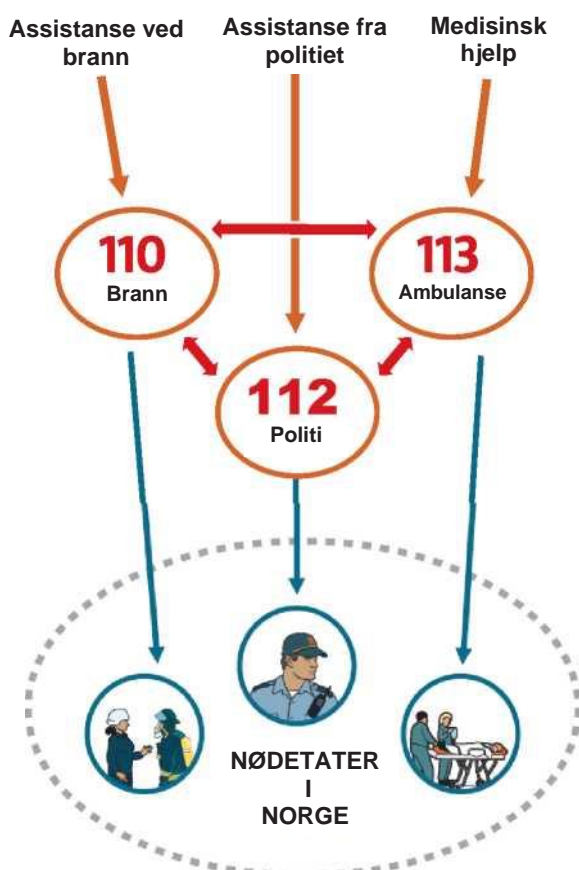
112-nødmeldesentralen sender ut alt utrykningspersonell, som f.eks. ambulanse, politi, redningsmannskap og sosialarbeidere basert på forhåndsdefinerte responser. Den finske grensevakten kan også bli tilkalt.

Nødmeldetjenester i Norge

I Norge brukes tre ulike nødnumre som er rettet mot ulike typer hendelser.

Når en hendelse involverer alle nødetatene, varsler kontrollrommene hverandre med en såkalt trippelvarsling. Dersom bare to av utrykningstjenestene trengs på stedet, utstedes et såkalt "tverrvarsel".

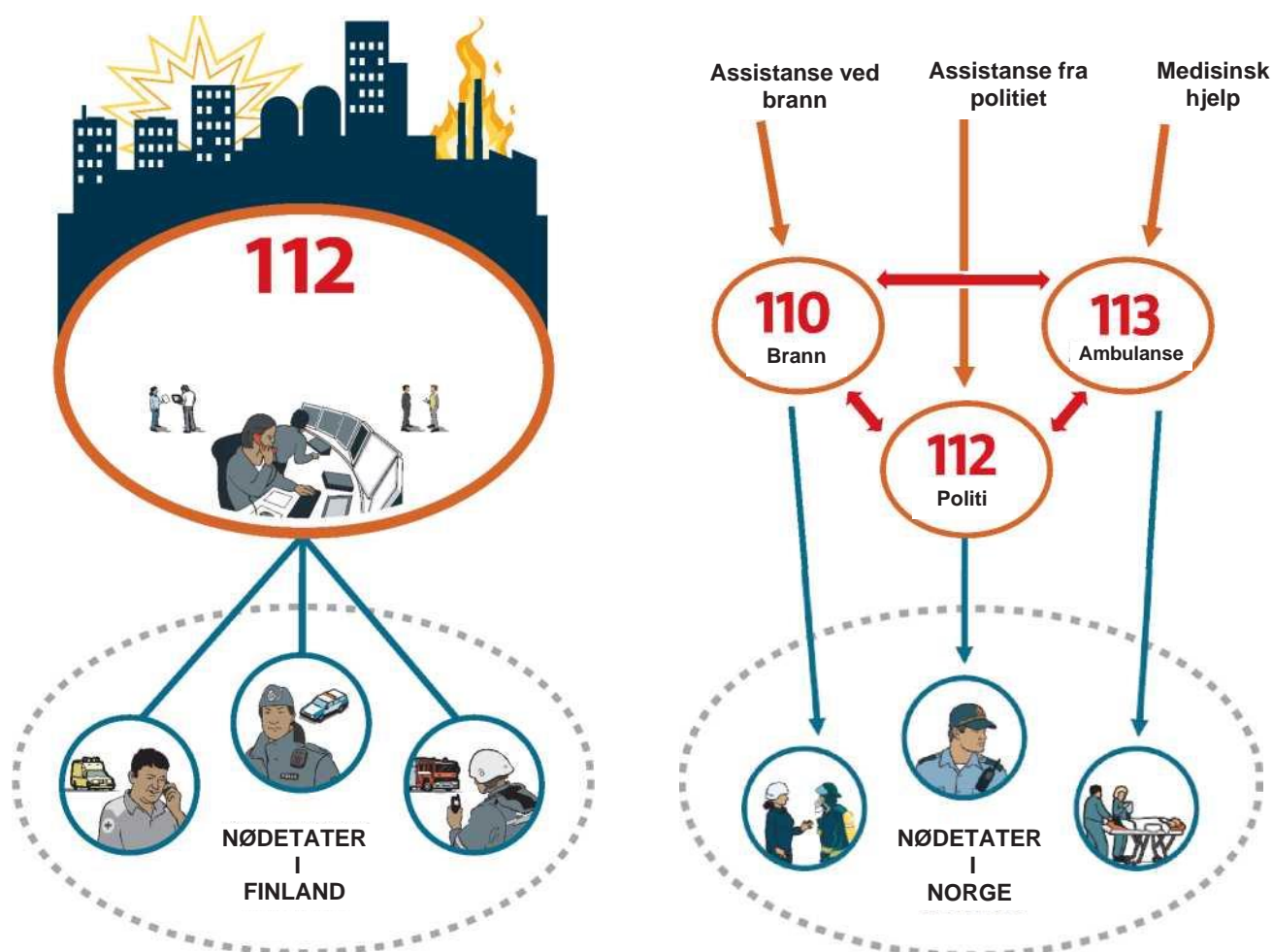
NORGE

Tre nødnumre

I Norge brukes tre ulike nødnumre som er rettet mot ulike typer hendelser:

- 110 for nødanrop angående brann eller ulykker
- 112 for nødanrop om saker som angår politiet
- 113 for nødanrop om saker som angår legehjelp og ambulanse

Når hendelser involverer alle nødetatene, varsler kontrollrommene hverandre med en såkalt "trippelvarsling". Dersom bare to av utrykningstjenestene trengs på stedet, utstedes et såkalt "tverrvarsel". Dersom nødanropet tolkes som en redningsoperasjon, vil Hovedredningsssentralen delta i "trippelvarslingen" mellom etatene. Radioterminaler kan også utføre anrop til alle tre nødnumre.

8.4 KONFIDENSIALITET UNDER SAMARBEID OVER LANDEGRENSENE

Både Finland og Norge har lover om behandling av personopplysninger. Lovene i Norge og Finland ligner hverandre på dette området. I henhold til personopplysningslovene skal personopplysninger deles bare med personer som trenger informasjonen for å utføre jobben sin. I talegruppene foregår det sensitiv kommunikasjon. Det er vanskelig å vite hvem som overvåker kommunikasjonen og hvem som kan komme til å høre personopplysninger.

Konfidensialitet trenger imidlertid ikke å være til hinder for effektivt samarbeid mellom myndighetsorganer dersom det enkelte myndighetsorgan er klar over hvilke regler for

personvern som gjelder når man gir ut opplysninger.

Man håndterer denne problematikken enklest ved å følge disse tommelfingerreglene:

- Opptre i talegruppen som om du ikke er sikker på hvem som har tilgang til den og hvem som lytter.
- Vurder hensynet til fortrolighet før du meddeler sensitive opplysninger.
- Foreta heller et individuelt anrop hvis du er i tvil.

8.5 STYRINGSORGANER

To samarbeidsgrupper sørger for effektivitet i samarbeidet mellom myndighetene og brukerne i Finland og Norge.

FINO ledergruppe: samarbeid mellom Erillisverket i Finland og DSB i Norge. Formålet med FINO-ledergruppen er å forvalte samarbeidet mellom de to landene og overvåke ISI-funksjonaliteten og bruken av ISI-brukertjenesten. Grunnpremisset for samarbeidet er å føre en dialog for kontinuerlige forbedringer.

FINOs råd for sluttbrukere: et samarbeidsorgan mellom Erillisverket, DSB og brukerorganisasjoner. Formålet med FINOs råd for sluttbrukere er å føre dialog om oppfølging angående bruk av levert ISI-funksjonalitet, FINO-talegrupper, nye ISI-brukerorganisasjoner og FINO-ISIs retningslinjer for kommunikasjon over landegrensene via Virve og Nødnett.

9 KOMMUNIKASJONSMÅTER

Finske og norske aktører som kommuniserer over landegrensene, snakker hovedsakelig på engelsk. Man må sørge for at alle aktører som samarbeider over landegrensen, er kjent med grunnleggende terminologi da dette forebygger misforståelser og tidkrevende diskusjoner.

Spesifikk nasjonal terminologi bør unngås. Finske brannmannskaper bør for eksempel ikke omtale innsatslederen sin som "P3" i FINO-talegrupper. Man bør heller bruke "incident commander, fire". Norske brukere bør eksempelvis ikke bruke forkortelsen "O-PST", men heller "the Norwegian Police Security Service's Operations Centre". Dette kapitlet gir en kort oversikt over bokstavering og oversettelse av norske og finske ord/uttrykk som angår beredskapsledelse.

9.1 NATOS FONETISKE ALPHABET

Når du må bokstavere et ord, så bruk engelske termer i samsvar med NATOs standard (se tabellen nedenfor). Start setningen med "I am spelling" (Jeg bokstaverer"/ "minä tavaan".)

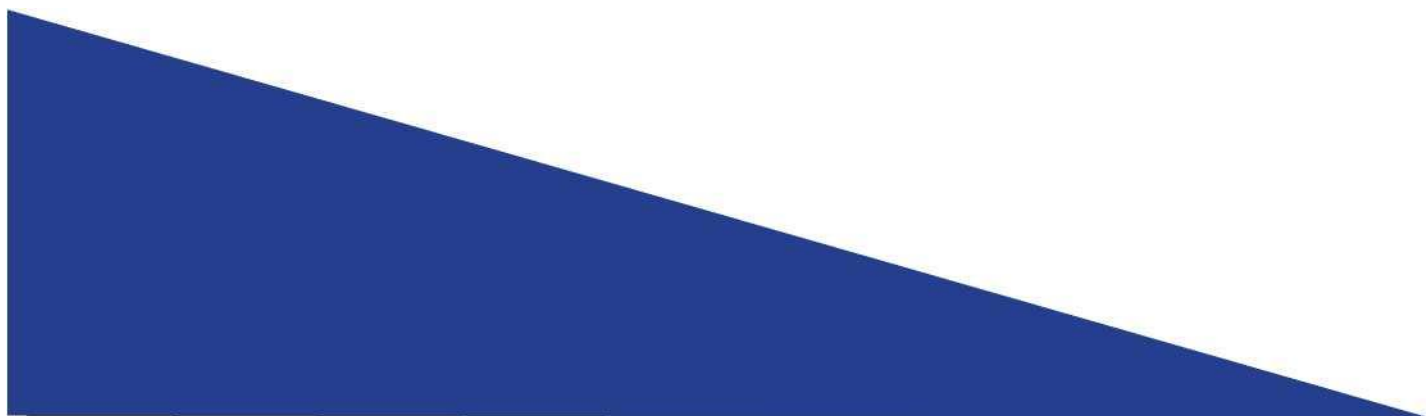
BOKSTAV	ORD	BOKSTAV	ORD	ORD
A	ALFA	P	PAPA	
B	BRAVO	Q	QUEBEC	
C	CHARLIE	R	ROMEO	
D	DELTA	S	SIERRA	
E	ECHO	T	TANGO	
F	FOXTROT	U	UNIFORM	
G	GOLF	V	VICTOR	
H	HOTEL	W	WHISKEY	
I	INDIA	X	XRAY	
J	JULIETT	Y	YANKEE	
K	KILO	Z	ZULU	
L	LIMA	Å	ALFA-ALFA	Åse (NO) - Åke (FI)
M	MIKE	A/Æ	ALFA-ECHO	Ærlig (NO) - Äiti (FI)
N	NOVEMBER	O/Ø	OSCAR-ECHO	Østen (NO) - Öljy (FI)
O	OSCAR			

Tall skal oppgis på engelsk i samsvar med tabellen nedenfor.

NUMMER	ORD	NUMMER	ORD
1	ONE (EN/ETT/YKSI)	6	SIX (SEKS/SEX/KUUSI)
2	TWO (TO/TVÅ/KAKSI)	7	SEVEN (SJU/ SEITSEMAN)
3	THREE (TRE/KOLME)	8	EIGHT (ÄTTE/ÄTTÄ/KAHDEKSAN)
4	FOUR (FIRE/FYRA/NELJA)	9	NINE (NI/NIO/ YHDEKSAN)
5	FIVE (FEM/ VIISI)	0	ZERO (NULL/NOLL/ NOLLA)

Scenario:

"ACP 125 - I am spelling - ALFA CHARLIE PAPA - ONE TWO FIVE!"

9.2 PROWORDS (EKSPEDISJONSUTRYKK) ACP 125/NATO

ENGLISH	NORSK	FINSK
ACTION	Iverksett	Toimeenpano
ALL AFTER	Alt etter	Kaikki jälkeen
ALL BEFORE	Alt før	Kaikki ennen
BREAK	Skille	Keskeytys
CORRECT	Riktig	Olkein
CORRECTION	Rettelse	Korjaus
DO NOT ANSWER	Ingen kvittering	Älä vastaa
EXECUTE	Kvitter	Panna toimeen
EXEMPT	Unntatt fra anrop er	Vapauttaa
DIGITS	Talltegn	Luku
I ACKNOWLEDGE	Jeg erkjenner	Kuitata
I READ BACK	Jeg leser tilbake	Luen takaisin
I SAY AGAIN	Jeg gjentar	Toista
I SPELL	Jeg bokstaverer	Tavaan
I VERIFY	Jeg verifiserer	Vahvistan
MESSAGE FOLLOWS	Melding følger	Seuraa viesti
NO PLAY	NO PLAY	Tämä ei ole harjoitus
NOTHING HEARD	Ingenting hørt	Mitään ei kuulu
OUT	Slutt	Ei kuultu mitään, Loppu
OVER	Over	Over, Kuuntelen
READ BACK	Gjenta	Toistan
RELAY (TO)	Transmitter til	Releoida, Välittää
ROGER	Mottatt	Roger, Selvä
SAY AGAIN	Gjenta	Toista
SILENCE	Radiotaushet	Radiohiljaisuus
SILENCE LIFTED	Radiotaushet oppheves	Radiohiljaisuus päättynyt
SPEAK SLOWER	Snakk langsommere	Puhu hitaammin
THAT IS CORRECT	Det er riktig	Se on oikein
THIS IS	Dette er	Tämä on
TIME	Tid	Aika
VERIFY	Bekreft	Vahvista
WAIT	Vent	Odota
WAIT OUT	Vent-slutt	Odotus päättynyt
WORD AFTER	Ord etter	Sana jälkeen
WORD BEFORE	Ord før	Sana ennen
WRONG	Det er feil	Väärin
YES	Ja	Kyllä

9.3 ORDLISTE

NORSK UTTRYKK	ENGELSK UTTRYKK	ENGELSK FORKLARING	FINSK UTTRYKK
Alarmsentral brann (Norway)	110 emergency coordination center	Fire control room that receives and handles emergency calls and accidents	110 Hätäkeskus; pelastustoimi (Norja)
Politiets operasjonssentral (Norway)	112 emergency coordination center	Police control room that receives and handles emergency calls concerning police matters	Hätäkeskus, poliisi (Norja)
AMK-sentral (Norway)	113 medical emergency number	Medical emergency control room that handles emergency calls concerning urgent health matters	Hätäkeskus, lääkinnällinen ensihoito (Norja)
112-sentral (Finland)	112 Emergency Response Center	112 number is the common number in Finland for emergency medical, social, police or rescue services assistance.	Hätäkeskus (Suomi)
Ambulansetjenste	Ambulance services	Ambulance services are dedicated to providing pre-hospital emergency medical treatment and/or transport for final treatment for patients with diseases and injuries. The ambulance services are a branch of pre-hospital services that are performed before the patient arrives at the hospital	Ambulanssipalvelu. On osana ensihoitopalvelua.
AMK-sentral (Akutmedisinsk kommunikasjonsentral)	Emergency Medical Communication Centre	Norwegian Emergency Medical Communication Centre that answers calls to the medical emergency number 113. The EMCC alarms and follows up the ambulance and air ambulance services	
Beslutningstaker	Decision-maker	Decision-maker	Päätätjä
Brann- og redningsvesenet	Fire and rescue service	Norwegian fire and rescue service. In Finland, rescue service only	Norjassa palo- ja pelastustoimi, Suomessa pelastustoimi
Etat	Public authority	Public authority	Viranomainen
Evakuert- og pårørendesenter, EPS	Evacuation and family center	Evacuation and family center	Evakuointikeskus
Fag	Discipline	Discipline within a rescue service, e.g. fire, medical care and police	Toimiala
Innsatsleder brann	Incident commander, Fire	Person responsible for managing incidents involving fire	Pelastustoimen tilannejohtaja, pelastus P3
Innsatsleder helse	Incident commander, Health (ICH)	Person responsible for the health service's overall efforts in the field of action	Ensihoidon kenttäjohtaja L4

Innsatsleder politi	Incident commander, Police	Person responsible for police operations	Poliisin tilannejohtaja
Fredsinnssatsgruppe, FIG (Sivilforsvaret)	Response group	A response group that can assist municipal authorities in the event of accidents and extraordinary incidents during peacetime. In Finland, this is the volunteer rescue service.	Vapaaehtoinen yksikkö, VaPePa
Statsforvalter	County Governor	County Governor	Maakuntajohtaja
Helsevesenet	The Norwegian Health Service	All public and private healthcare services available to residents, such as hospitals, nursing homes, ambulances, general practitioners, outpatient clinics, healthcare providers, healthcare for the mentally impaired and others whose task is to prevent, diagnose and treat illness and care for sick people	Terveystoimi
Hovedredningsentral, HRS	Joint Rescue Coordination Center (JRCC)	The Joint Rescue Coordination Center (JRCC) has the overall responsibility for the coordination of all sea, air and land rescue services. This is the rescue services' supreme operational command and coordinating body in Norway. There are two JRCCs in Norway - one in Sola and one in Bodø	Norjalaisten yhteisjohtokeskus
Innsatsleder	Incident Commander	Incident commander. In Norway, the incident commander usually comes from the police. In Finland, the incident commander most often comes from a rescue or any responder organization in charge	Tilannejohtaja tapahtumapaikalla
Innsatsleder KO (kommandoplass), ILKO	Incident command center	Management center (command center) led by the police. Leaders from all delegating agencies are represented. Normally in situ or in the immediate vicinity	Johtokeskus, JOKE
Legevakt	Local emergency center	Local (or community) emergency medical communication centers (LEMC)	Ensiapupoliklinikka
Lokal redningsentral, LRS	Control room at local level	Control room at local level in Norway. LRSs are responsible for leading and coordinating rescue services at the local level	Paikallinen pelastustoiminnan johtokeskus

Medisinsk leder Helse (MLH)	Medical Leader Health (MLH)	Medical Leader Health (MLH) is the top medical leader and ILH's medical-professional advisor	Tilannejohtaja L3, Lääkäri
Finsk Sjøredningscenteret	MRCC	Maritime Rescue Coordination Center	Meripelastuskeskus
Operasjonssentral	Operations center	Operations center	Tilannekeskus, TIKE
O-PST	The Norwegian Police Security Service's Operations Center	The Norwegian Police Security Service's Operations Center (Operasjonssentre i Politiets sikkerhetstjeneste)	Norjan poliisin salaisen palvelun tilannekeskus
Pårørende	Next of kin	A person's next of kin is the person or group of people closest related to that person. A close relative	Lähiomainen
Redningstjeneste	Rescue service	In Norway rescue service is the search for and rescue of people in distress or imminent danger, also known as "search and rescue". In Finland rescue service is accident prevention and rescue operations	Pelastustoimi
Situasjonsbilde	Situation awareness	Situation awareness	Tilannekuva
Skadested	Incident scene	Incident scene is the place where the incident has occurred and where safety and/or security resources are required to resolve the incident.	Onnettomuuspaikka
Strålevern	Radiation protection	Radiation protection	Säteilysuojelu
		Mutual assistance between authorities; mutual administrative support	Virka-apu
		The situation office of the Prime Minister's Office	Valtioneuvoston kanslian tilannekeskus
		The Voluntary Rescue Service	Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (VaPePa) National umbrella organization of 52 different volunteer organizations

10 REFERANSER

SAMBANDSREGLEMENT FOR RADIOTELEFON PROSEDYRER

ACP125 (G) 28 November 2016

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-22-2007-2008-/id510655/>

Felles sambandsreglement for Nødnett - versjon 4 - 1. februar 2018

Guidelines for cross-border cooperation Norway-Sweden - March 2017 / ISBN: 978-91-7383-741-5

Guidelines for cross-border cooperation Sweden-Finland - February 2019 / ISBN: 978-91-7383-917-4

Nødnett i bruk - En oversikt over tekniske løsninger og funksjoner i Nødnett, samt retningslinjer for bruk - Mars 2017 / ISBN: 978-82-7768-438-3 (PDF).